

คู่มือความปลอดภัย

เกี่ยวกับยานพาหนะ

คำนำ

ภารกิจในการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำเป็นต้องใช้ยานพาหนะในการปฏิบัติงาน ซึ่งถ้าหากมีการเกิดอุบัติเหตุจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตของพนักงาน คนงาน ทรัพย์สินของ กฟภ. และบุคคลภายนอก

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความประมาท สภาพร่างกายไม่พร้อมในการขับขี่ ยานพาหนะ และผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งอุบัติเหตุด้านยานพาหนะสามารถป้องกันได้ โดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านการใช้ยานพาหนะอย่างเคร่งครัด

คู่มือความปลอดภัยด้านยานพาหนะฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้รวบรวมวิธีปฏิบัติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยานพาหนะ มาประกอบเป็นคู่มือในการปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัย คณะผู้จัดทำหวังว่าผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับยานพาหนะ จะได้นำคู่มือฉบับนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไป

กองมาตรฐานความปลอดภัย

กองฝึกอบรม

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (จป.)

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
รอบรู้เรื่องรถ	1
1. การตรวจสอบสภาพรถ	1
2. ระยะเวลาในการดูแลรักษารถยนต์	3
3. ลักษณะอาการ, สาเหตุ และการแก้ไข	5
4. เครื่องมือที่จำเป็น และอุปกรณ์ช่วยเหลือยามฉุกเฉิน	7
รอบรู้เรื่องทาง	8
1. การขับรถผ่านทางร่วม ทางแยก หรือวงเวียน	9
2. การขับขึ้นในเวลากลางคืน	10
รอบรู้เรื่องวิธีการขับรถ, และการใช้รถ	10
1. ข้อปฏิบัติในการขับรถ	10
2. ข้อห้ามในการขับรถ	15
3. ข้อควรระวังในการขับรถ	15
4. การใช้อัตราความเร็วของรถ	16
5. ระยะห่างจากรถคันหน้าเมื่อขับตามหลัง	17
6. การป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขึ้น	18
7. การหยุดรถ และจอดรถ	18
8. การขับรถบรรทุก, รถพ่วง, รถบด และรถกระเช้า	19
9. การแก้ปัญหา เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขณะใช้รถ	20
10. เทคนิคการขับรถป้องกันเชิงป้องกันอุบัติเหตุ	23
รอบรู้เรื่องกฎจราจร	24
1. สัญญาณจราจร	25
2. เครื่องหมายจราจร	26
3. ป้ายจราจร และเครื่องหมายจราจรในแบบต่างๆ	27
ภาคผนวก	33
1. มาตรฐานความปลอดภัยในการบรรทุกและขนส่งของ กฟผ.	33
2. แบบฟอร์มขออนุญาตขับรถโดยใช้ใบอนุญาตขับขี่ส่วนบุคคล	35

ความปลอดภัยในการใช้ยานพาหนะ

การใช้ยานพาหนะโดยปลอดภัย ขึ้นอยู่กับ ความรอบรู้ ดังนี้

1. รอบรู้เรื่อง “รถ” นักขับรถที่ดีต้องรอบรู้เรื่องรถที่ขับซึ่งเป็นอย่างดี หมั่นตรวจตราแก้ไขข้อบกพร่องอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนออกเดินทางไกล ๆ
2. รอบรู้เรื่อง “ทาง” ทางแต่ละสายย่อมแตกต่างกัน โดยสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมดิน ฟ้า อากาศ ถ้าเป็นเส้นทางไม่เคยไป ควรศึกษาจากแผนที่ คู่มือการท่องเที่ยว ถามผู้รู้ หรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจทางหลวง ตำรวจท้องที่ ฯลฯ ที่สำคัญที่สุดจะต้องสังเกต และปฏิบัติตามป้ายและเครื่องหมายจราจร
3. รอบรู้เรื่อง “วิธีการขับรถ และการใช้รถ” การขับรถเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ขับรถเป็นอย่างเดียวไม่พอต้องรู้วิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้พอควร และสามารถหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดคิด เนื่องจากขาดความชำนาญ เช่น เบรกแตกจะทำอย่างไร
4. รอบรู้เรื่อง “กฎจราจร” กฎจราจรมีไว้เพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนปฏิบัติไปในแนวเดียวกันเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกรวดเร็ว

รอบรู้เรื่อง “รถ ”

1. การตรวจสภาพรถ

การใช้รถควรตรวจสภาพรถตามวาระ รถที่ชำรุดอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายและยังทำให้อายุการใช้งานของรถสั้นลง ชิ้นส่วนที่ชำรุดอยู่แล้ว จะทำให้ชิ้นส่วนอื่นๆ ชำรุดตามไปด้วย หากไม่รีบซ่อมแซมแก้ไขเสียแต่แรก ย่อมทำให้หมดเปลืองค่าซ่อมแซมมากในภายหลัง การตรวจสภาพรถควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 ไม่ควรนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสียสุขภาพแก่ผู้ใช้ ผู้โดยสารหรือประชาชนเช่น ตัวถังผุ, ยางไม่มีดอกยาง, ควันดำ ฯลฯ มาใช้ปฏิบัติงาน
- 1.2 รถที่นำมาใช้ควรมีคอมไฟหน้า-หลัง, ไฟเลี้ยว, ไฟจอด, ไฟเบรก, ไฟฉุกเฉิน, แตร, เบรกมือ, ที่ปัดน้ำฝน ที่ใช้งานได้
- 1.3 ควรตรวจสอบระบบห้ามล้อของรถทุกครั้ง ก่อนที่จะนำรถออกใช้งาน
- 1.4 ควรตรวจสอบเครื่องยนต์ พวงมาลัย ไฟ แตร คอมไฟทุกดวง กระจกมองด้านข้าง และด้านหลัง สลักล้อ ยาง และที่ปัดน้ำฝน ให้เรียบร้อย
- 1.5 ควรตรวจระดับน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น น้ำ และน้ำกลั่นในแบตเตอรี่
- 1.6 รถที่นำมาใช้ต้องติดแผ่นป้ายทะเบียนหน้า / หลัง (มีไฟส่องป้ายทะเบียนหลัง) ติดป้ายวงกลมแสดงการเสียภาษี และติดป้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (พรบ.)
- 1.7 หลังการใช้รถต้องนำสัมภาระที่บรรทุกลงจากรถทุกครั้ง เพื่อลดภาระในการรับน้ำหนักของรถ และยืดอายุการใช้งานของส่วนประกอบของรถ
- 1.8 ในการใช้รถพ่วง ควรตรวจสอบสภาพของสลักต่อพ่วง ไฟท้าย และเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ขวางล้อ เช่น ท่อนไม้ ไว้ในกรณีที่ต้องจอดในที่ลาดชัน ไม่ควรหยุดรถกะทันหัน เพราะทำให้สลักชำรุดได้ และควรหมั่นตรวจสอบทุกครั้งเมื่อหยุดรถ
- 1.9 การใช้รถเครื่องมือกล เช่น รถบูน รถปั้นจั่น หรือรถกระเช้า ควรหมั่นตรวจสอบระบบไฮดรอลิก และอุปกรณ์ต่างๆ ให้สมบูรณ์ก่อนการใช้งาน ไม่ยกหรือถอน ดึงวัตถุที่มีน้ำหนักมากเกินไปกำลังเตี๊ยะขาดและเมื่อเลิกใช้งานต้องเก็บเครื่องมือกลให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ปลอดภัย

- 1.10 หมั่นทำความสะอาดให้ทั่วถึง และเป็นประจำอยู่เสมอ

2. ระยะเวลาในการดูแลรักษารถยนต์

เครื่องยนต์	ทุกๆ ระยะทางหรือเวลา
ตรวจสอบระดับน้ำมันหล่อลื่น	ทุกครั้งที่เข้าปั้มเติมน้ำมัน เชื้อเพลิง หรือสับดาดหัวละครั้ง
เปลี่ยนน้ำมันหล่อลื่น	3,000 - 5,000 กิโลเมตร (1 ปี)
เปลี่ยนกรองน้ำมันหล่อลื่น	ทุกครั้งที่เปลี่ยนน้ำมันหล่อลื่น
ตรวจสอบระยะช่องว่างของวาล์ว ถ้าไม่เหมาะสมก็ตั้งวาล์วใหม่	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ระบบจุดระเบิด	
ตั้งระยะหน้าทองขาว และขี้หว้าหัวเทียน	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
เปลี่ยนชุดทองขาว และคอนเดนเซอร์	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
เปลี่ยนหัวเทียน	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ตรวจสอบสายหัวเทียน	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
เปลี่ยนสายหัวเทียน	60,000 กิโลเมตร (3 ปี)
ตรวจสอบฝาครอบจานจ่าย และหัวนักระจอก (หัวโรเตอร์)	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ปรับไหมมิ่งจุดระเบิด	ทุกครั้งที่ตั้งระยะหน้าทองขาว
แบตเตอรี่	
ตรวจสอบระดับของเหลวในแบตเตอรี่	ทุกสัปดาห์
ทำความสะอาดขั้วแบตเตอรี่	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
ระบบถ่ายทอดกำลัง	
เปลี่ยนน้ำมันเกียร์	30,000 กิโลเมตร (1 1/2 ปี)
เปลี่ยนน้ำมันเฟืองท้าย	20,000 กิโลเมตร (2 ปี)
อัดจาระบี ลูกปืน เพลาากลาง	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
เปลี่ยนจาระบีลูกปืนล้อ	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ตรวจสอบ ระยะฟรีของแป้นคลัตช์	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
ตรวจสอบน้ำมันคลัตช์ (ถ้าเป็นระบบไฮดรอลิก)	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
ตรวจสอบระดับ น้ำมันเกียร์อัตโนมัติ	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
เปลี่ยนน้ำมันเกียร์อัตโนมัติ	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
ระบบเบรค	
ตรวจสอบระดับน้ำมันเบรค	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
ตรวจสอบสภาพเบรค	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
ปรับเบรคมือ	ตามความจำเป็น
ระบบบังคับเลี้ยวเพาเวอร์	
ตรวจสอบระดับน้ำมันในปั้ม	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
ตรวจสอบความตึงของสายพานขับปั้ม	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
เปลี่ยนสายพานขับปั้ม	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)

ระบบหล่อเย็น	
ตรวจสอบระดับน้ำหล่อเย็น	ทุกสัปดาห์
ตรวจสอบสภาพท่อน้ำหล่อเย็น	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
ตรวจสอบฟ้ามhornน้ำ	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
ตรวจสอบสายพาน และปรับความตึง	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
เปลี่ยนสายพาน	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
เปลี่ยนน้ำหล่อเย็น	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ล้างหม้อน้ำ	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
ระบบเชื้อเพลิง	
ทำความสะอาดกรองอากาศ	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
เปลี่ยนกรองอากาศ	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
เปลี่ยนกรองน้ำมันเชื้อเพลิง	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
ล้าง และทำความสะอาดคาร์บูเรเตอร์	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
ตรวจสอบวาล์ว พีซีวี	20,000 กิโลเมตร (1 ปี)
เครื่องปรับอากาศ	
ทำความสะอาดคอยล์ร้อน	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
ตรวจสอบรอยรั่วที่ข้อต่อ	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
ตรวจสอบปริมาณน้ำยาทำความเย็น	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
ตรวจสอบ และปรับสายพานแอร์	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
เปลี่ยนสายพานแอร์	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
เปิดเครื่องปรับอากาศ ให้ทำงาน 3-4 นาที	สัปดาห์ละครั้ง ถึงแม้จะเป็นฤดูหนาว
ยาง	
ตรวจสอบสภาพการสึกของยาง	1,500 กิโลเมตร (1 เดือน)
สับเปลี่ยนตำแหน่งของยาง	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
ตรวจสอบความดันลมในยาง	2 สัปดาห์
ตรวจสอบความลึกของดอกยาง	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)
ทำความสะอาดยาง	ตามความจำเป็น
อุปกรณ์เปิดน้ำฝน	
ตรวจสอบใบปิดน้ำฝน	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
เปลี่ยนใบปิดน้ำฝน	40,000 กิโลเมตร (2 ปี)
ตรวจสอบการทำงานของหัวฉีด	5,000 กิโลเมตร (3 เดือน)
หล่อลื่นข้อต่อต่างๆ	10,000 กิโลเมตร (6 เดือน)

3. ลักษณะอาการ, สาเหตุ และการแก้ไข

อาการ	สาเหตุ	การแก้ไข
เครื่องยนต์ 1. สตาร์ทไม่ติด 2. เครื่องยนต์ร้อนจัด 3. เครื่องยนต์มีเสียงผิดปกติ, รอบเครื่อง และเกจวัดน้ำมันลงผิดปกติ	- ไม่มีน้ำมันเชื้อเพลิง - วงจรไฟฟ้ามีความชื้น - แบตเตอรี่ไฟหมด - หัวเทียนบอด - ไม่มีน้ำให้หม้อน้ำหล่อเย็น - สายพานหย่อน, ขาด - ท่อน้ำรั่ว - พิวส์ฟัดลมหม้อน้ำขาด - ระบบไฟฟ้าหรือน้ำมันเชื้อเพลิงขัดข้อง	- ตรวจสอบน้ำมันให้เต็ม - ใช้สเปรย์ฉีดไล่ความชื้น - เปลี่ยนแบตเตอรี่, ใช้สายพ่วง หรือช่วยเข็นสตาร์ท - ตรวจสอบและเปลี่ยนใหม่ - เติมน้ำในถังพักสำรอง - ปรับหรือเปลี่ยนสายพาน - เปลี่ยนท่อใหม่ - เปลี่ยนพิวส์ - เปลี่ยนพิวส์ หรือนำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม
คลัทช์ 1. คลัทช์ลื่น หรือเข้าคลัทช์ไม่สนิท 2. คลัทช์มีเสียงดังขณะเหยียบเป็นคลัทช์ 3. แป้นคลัทช์สั่นขึ้นๆ-ลงๆ ขณะขับรถ	ระบบคลัทช์ขัดข้อง	นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม
เกียร์ 1. เกียร์มีเสียงดัง 2. เปลี่ยนเกียร์ยาก 3. ห้องเกียร์มีน้ำมันหล่อลื่นไหลออกมา	ระบบเกียร์ขัดข้อง	นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม

อาการ	สาเหตุ	การแก้ไข
<u>พวงมาลัย</u> 1. พวงมาลัยหนัก, แกว่ง หรือเบา ผิดปกติ 2. พวงมาลัยสั่นเมื่อลดความเร็ว	- ขางแบน - ระบบเพาเวอร์บังคับพวง - ล้อหน้าไม่สมดุล	- เติมนลมยาง/ ซ่อม หรือเปลี่ยนล้อใหม่ - นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม - นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม
<u>เบรก</u> 1. ไฟเตือนเบรกสว่างขึ้น 2. เบรกแล้วรถปิด 3. เบรกไม่อยู่ 4. เป็นเบรกไม่คืนกลับ 5. เบรกมือไม่ทำงาน	- ผ้าเบรกลึกหรือมาก, ระบบเบรกมีปัญหา, น้ำมันเบรกด่างเกินไป - ปรับเบรกไม่เหมาะสม - ชิ้นส่วนบางอย่างชำรุด - ปรับเบรกไม่เหมาะสม - มีวัสดุติดขวางที่เป็นเบรก - ระบบเบรกมีปัญหา - ปรับเบรกมือไม่เหมาะสม	- นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม - ใช้เท้ากดเป็นเบรก นำวัสดุที่ขวางออก - นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม
<u>ยาง</u> 1. ดอกยางตรงกลางสึกมากกว่าด้านขอบ 2. ดอกยางตรงด้านขอบสึกมากกว่าตรงกลาง 3. ดอกยางสึกข้างใดข้างหนึ่ง 4. ดอกยางเป็นบั้งๆ	- เติมนลมยางมากเกินไป - เติมนลมยางน้อยเกินไป - มุมแนวตั้งของยางไม่ตรง - แนวของยางไม่ขนานกับแนวเคลื่อนที่ของรถ	- เติมนลมยางให้เหมาะสมตามสเปคของยาง - นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม

อาการ	สาเหตุ	การแก้ไข
ระบบไฟฟ้าต่างๆ 1. ไฟเตือนระบบไฟฟ้าต่างๆ สว่างขึ้นไม่ยอมดับ 2. หลอดไฟขาดบ่อย หรือ ต้องเติม น้ำกลั่นในแบตเตอรี่บ่อยครั้ง 3. ไฟไม่สว่าง ทำงานผิดปกติ หรือไม่ทำงาน	- แบตเตอรี่มีปัญหา - ระบบไฟฟ้าไม่เหมาะสม หรือ Regulator ผิดปกติ - หลอดขาด, ฟิวส์เสีย หรือรีเลย์ เสีย	} นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม - ตรวจสอบและเปลี่ยนใหม่, นำรถเข้าศูนย์บริการ หรืออู่ซ่อม

4. เครื่องมือที่จำเป็น และอุปกรณ์ช่วยเหลือยามฉุกเฉิน

ภายในรถควรมีอุปกรณ์เหล่านี้ติดไว้เสมอเพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ในกรณีฉุกเฉิน ได้แก่

1. โทรศัพท์มือถือ
2. เบอร์โทรศัพท์ฉุกเฉินสำหรับแจ้งเหตุ
3. แผนที่
4. ไขควง 4 แฉก, ไขควงมาตรฐาน, คีม และค้อนขนาดเล็ก
5. ไฟฉาย
6. สายไฟพ่วงแบตเตอรี่
7. ป้ายสัญญาณขอความช่วยเหลือ หรือสัญญาณเตือนแบบอื่นๆ
8. มาตรการลมยาง
9. แม่แรง, ประแจเลื่อน
10. ชุดปฐมพยาบาล
11. ถังดับเพลิงขนาดเล็ก
12. อุปกรณ์อื่นๆที่คิดว่าจำเป็น

รอบรู้เรื่อง “ ทาง ”

1. ขณะขับรถขึ้นเขา, ขึ้นเนิน หรือขึ้นสะพานสูง ๆ รถจะหนัก และเครื่องยนต์ทำงานหนัก จะทำให้รถไหลลงได้ ฉะนั้น การขับรถขึ้นเขาหรือขึ้นเนินสูง จะต้องลดเกียร์เพื่อไม่ให้เครื่องยนต์ดับ ถ้าเครื่องดับ และรถหยุดต้องเหยียบเบรกและดึงเบรกมือช่วย ถ้าเป็นรถหนักหรือรถบรรทุกต้องใช้ไม้หนา ๆ หนุนล้อทั้ง 4 ล้อไว้เพื่อป้องกันรถไหลลง
2. ขณะขับรถลงเขา ลงเนิน หรือลงสะพานสูงๆ ความเร็วของรถจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ อาจเกิดอันตรายได้ง่าย ฉะนั้นจะต้องลดเกียร์มาใช้เกียร์ต่ำ หากเครื่องยนต์ดับ ให้เหยียบเบรกให้รถหยุด และดึงเบรกมือ หรือใช้ไม้รองล้อทั้ง 4 ล้อไว้ เพื่อป้องกันรถไหล
3. **ห้ามแซง** ขณะขับรถขึ้นเขา ขึ้นเนิน หรือสะพานสูง ๆ และขับรถลงเขา ลงเนิน หรือสะพานสูง เพราะทำให้มองไม่เห็นรถที่สวนมา
4. ขณะขับรถในบริเวณพื้นที่ที่เป็นโคลน หรือทราย **ไม่ควรแตะเบรก หรือดึงเบรกมืออย่างกะทันหัน** เพราะจะทำให้รถเสียหลักได้ **ควรใช้เกียร์ต่ำ** ขณะขับเคลื่อนผ่านเส้นทางดังกล่าว พยายามควบคุมพวงมาลัย และหลีกเลี่ยงจุดที่มีโคลนเหลวๆ หรือกองทราย เพราะหากล้อชุดที่ขับเคลื่อนวิ่งผ่าน อาจทำให้ล้อฟรี และไม่อาจเคลื่อนที่ผ่านไปได้
5. ขณะขับรถผ่านบริเวณที่มีทางรถไฟขวางหน้า ควรชะลอความเร็ว และควรหยุดนิ่งขณะที่รถไฟกำลังแล่นมา ไม่ควรเร่งความเร็วสูงเพื่อให้ผ่านจุดดังกล่าวไป ในลักษณะของความประมาท โดยเฉพาะในเวลากลางวันยิ่งควรระวังให้มาก เพราะสิ่งที่ผู้ขับขี่มองเห็นนั้นมีเฉพาะด้านหน้ารถที่ไฟส่องสว่างสามารถส่องไปถึง แต่รถไฟมักจะแล่นมาทางด้านข้างผ่านหน้าผู้ขับขี่ไป ดังนั้นควรชะลอความเร็ว และมองซ้าย-ขวาก่อนตัดสินใจขับผ่านทางดังกล่าว ทั้งนี้ให้สังเกตป้ายเตือนที่ติดไว้ด้วย
6. ขณะขับรถผ่านบริเวณพื้นที่ที่เป็นน้ำมัน ผู้ขับขี่ควรชะลอความเร็ว โดยการใช้เกียร์ต่ำค่อยๆเคลื่อนที่ผ่านบริเวณดังกล่าวไป อย่าแตะเบรก และอย่าพึ่งใช้ความเร็วโดยกะทันหัน เพราะคราบน้ำมันที่เกาะอยู่กับผิวล้อ อาจจะยังไม่จางหายไป ควรขับผ่านไปสักระยะหนึ่งก่อน เมื่อแน่ใจว่าคราบน้ำมันนั้นได้จางหายไปหมดแล้ว จึงใช้ความเร็วตามปกติ
7. ขณะขับรถผ่านบริเวณพื้นที่ที่มีลูกระนาดขวางถนน (มักพบได้ตามหมู่บ้าน หรือตามซอยที่ไม่ต้องการให้มีการขับขี่ด้วยความเร็วสูง) ให้ลด หรือชะลอความเร็วลงในขณะที่เคลื่อนรถผ่าน เพราะไม่เช่นนั้นแรงกระแทกที่เกิดขึ้นที่ล้อรถ กับลูกระนาดอาจจะทำความเสียหายกับช่วงล่างของรถได้

8. ขณะขับรถผ่านบริเวณพื้นที่ที่เป็นหลุม เป็นบ่อ เช่น บริเวณที่น้ำท่วมขัง ซ่อมทาง หรือดินทรุด ให้ผู้ขับขี่สังเกตบริเวณที่เป็นหลุมที่ตื้น และปลอดภัยที่สุด ให้ใช้เกียร์ต่ำ ควบคุมพวงมาลัยให้ดี แล้วค่อยๆ หย่อนล้อลงไปในบริเวณขอบหลุมแล้วพยายามประคองพวงมาลัยให้มั่นคง เพราะจะเกิดแรงฝืนที่มุมล้อด้านกับความสูง-ต่ำของหลุม
9. ในกรณีจอดรถปฏิบัติงานบนไหล่ทาง หรือถนน ให้ติดตั้งป้าย หรือกรวยบริเวณด้านหน้า และด้านหลังจุดที่ปฏิบัติงานเสมอ
10. ในกรณีที่ต้องขับรถผ่านที่ชุมชน ควรใช้เกียร์ต่ำ และขับช้าๆ ด้วยความระมัดระวัง
11. ถ้าต้องขับรถในบริเวณที่มีฝนตก น้ำท่วม ควรใช้ความเร็วต่ำ ขับช้าๆ โดยเว้นระยะห่างจากคันหน้าพอสมควร ในกรณีที่มีฝนตกหนักและประเมินสถานการณ์แล้วว่าไม่สามารถขับไปได้ ควรจอดชิดข้างทาง เปิดไฟกระพริบเพื่อให้เป็นสัญญาณให้คันอื่นทราบว่ารถเราได้จอดนิ่งอยู่กับที่แล้ว

การขับรถผ่านทางร่วม ทางแยก หรือวงเวียน

1. ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วม ทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วม ทางแยก นั้นผ่านไปก่อน
2. ถ้ามาถึงทางร่วม ทางแยกพร้อมกัน และไม่รออยู่ในทางร่วม ทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ ในในทางร่วม ทางแยกใด มีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ที่อยู่ในทางเอกมีสิทธิขับผ่านไปก่อน
3. ในกรณีที่วงเวียนใดติดตั้งสัญญาณ หรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ ต้องปฏิบัติตามเครื่องหมาย หรือสัญญาณจราจรนั้น ๆ
4. ในกรณีที่วงเวียนใดไม่ติดตั้งสัญญาณ หรือเครื่องหมายจราจร เมื่อผู้ขับขี่มาถึงวงเวียนต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ที่ขับรถอยู่ใน**วงเวียนทางด้านขวา**ขับผ่านไปก่อน
5. ผู้ขับขี่ที่ขับรถออกจากทางบุคคล หรือทางเดินรถในบริเวณอาคารเมื่อจะขับผ่านหรือเลี้ยวเข้าสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่านต้องหยุดรถ เพื่อให้รถที่กำลังผ่านทาง หรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว จึงขับต่อไปได้

การขับขี่ในเวลากลางคืน

1. เปิดไฟหรี่ในเวลาที่ท้องฟ้าเริ่มมืดครึ้ม และเปิดไฟใหญ่ (ไฟหน้ารถ) ในเวลาที่เริ่มมองไม่เห็น
2. อย่าเปิดไฟสูงค้างไว้ในกรณีที่วิ่งตามหลังรถคันอื่น หรือขณะวิ่งสวนทางกัน
3. เมื่อจำเป็นต้องขับแซงรถคันหน้า ต้องให้สัญญาณไฟเลี้ยวขวา เพื่อเป็นการบอกให้รถที่ตามหลังมาว่า จะมีการเปลี่ยนเลน ในขณะที่เดียวกันควรให้สัญญาณไฟกับรถด้านหน้าเพื่อให้ทราบว่าเรามีความประสงค์ที่จะแซงขึ้นไป โดยอาจให้เป็นสัญญาณไฟสูง-ต่ำ หรือบีบแตร แล้วแต่สถานการณ์ (ในการประเมินสถานการณ์ ต้องประเมินได้ว่าความเร็วที่เราสามารถเร่งแซงนั้นสามารถทำได้หรือไม่) เมื่อแซงได้แล้ว ไม่ควรกลับเข้าเลนปกติในลักษณะปาดหน้า เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้
4. ประเมินสถานการณ์ด้วยว่าพื้นถนนมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น ขรุขระ เป็นหลุม เป็นบ่อ ลื่น เพื่อประกอบการพิจารณาในการใช้ความเร็ว

รอบรู้เรื่อง “วิธีการขับรถ, การใช้รถ”

1. ข้อปฏิบัติในการขับรถ

การสตาร์ทรถ

1. ปรับเก้าอี้สำหรับขับขี่ให้พอเหมาะ, นั่งสบาย
2. ระยะห่างจากแขนถึงพวงมาลัยจะต้องยื่นแขนไปควบคุมพวงมาลัยได้อย่างพอดี แขนไม่ตึงหรือหย่อนจนเกินไป
3. ปรับตั้งกระจกมองหลัง และกระจกมองข้างให้เข้ากับมุมมองที่เราต้องการ
4. คาดเข็มขัดนิรภัย, เลื่อนคันเกียร์ไปอยู่ตำแหน่งที่เกียร์ว่าง
5. สตาร์ทรถ เช็กระบบไฟ แตร
6. ทดลองเหยียบเบรก คลัทช์ (กรณีรถเกียร์ธรรมดา) ว่าใช้งานได้ตามปกติหรือไม่
7. ปลดเบรกมือ
8. มองตรวจสอบกระจกมองข้าง และกระจกมองหลังอีกครั้ง
9. เหยียบเบรก คลัทช์ เข้าเกียร์ 1
10. ปลดเท้าที่เหยียบเบรก ไปเหยียบคันเร่ง แล้วรถจะค่อยๆ ออกตัว

การแข่งขันหน้า

1. ผู้ขับขี่ควรประเมินสถานการณ์ และเหตุการณ์ ดังนี้

- 1) ให้สังเกตว่ามีรถกำลังวิ่งสวนมาในเลนตรงข้ามหรือไม่
- 2) เส้นทางด้านหน้ารถหน้าที่ตั้งใจจะแซงนั้น มีความยาวเพียงพอ
- 3) สภาพรถที่ขับอยู่มีความพร้อมหรือไม่เพียงพอ
- 4) ความเร็วของรถคันหน้ากับความเร็วของรถที่ขับอยู่นั้นสามารถแซงได้หรือไม่
- 5) สังเกตพฤติกรรมการขับขี่ของรถคันหน้า และคันถัดไปว่า มีการขับขี่ที่อาจจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือไม่

2. เมื่อจะแซงรถแข่งควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ให้สัญญาณไฟ หรือสัญญาณเสียง เพื่อที่จะบอกให้รถคันหน้าทราบว่า เรามีความประสงค์ที่จะแซง
- 2) ให้สัญญาณไฟก่อนที่จะแซงเสมอ
- 3) มองกระจกหลังว่าไม่มีรถที่จะแซงซ้อนเข้ามา และด้านหน้าไม่มีรถสวนมา
- 4) เมื่อแซงแข่งรถคันหน้าแล้ว และจะกลับเข้าเลนตามปกติ ไม่ควรกลับเข้าเลนในระยะกระชั้นชิด ในลักษณะขับปาดหน้า อาจทำให้เกิดอันตรายได้
- 5) ในการแซงแข่งรถคันหน้า ที่อยู่ในสถานะชะลอความเร็วลงอย่างมาก หรือจอดนิ่งอยู่กับที่นั้น ให้ระวังสิ่งนี้อาจอยู่ด้านหน้าของรถที่จะแซง เช่น อาจมีคนเดินข้ามถนน หรือมีเด็กกำลังวิ่งเล่นอยู่หน้ารถที่กำลังจอดอยู่กับที่ ดังนั้น ผู้ขับขี่ควรชะลอความเร็วลง และให้สัญญาณเสียง หรือสัญญาณไฟสูง-ต่ำ (ในเวลาฉุกเฉิน) โดยใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

ภาพที่เห็นเมื่อรถแซงห่างประมาณ
50 เมตร

ภาพที่เห็นเมื่อรถแซงห่างประมาณ
25 เมตร

ภาพที่เห็นด้านหน้า

การถูกแขงขึ้นหน้า

เมื่อได้รับสัญญาณจากรถคันที่อยู่ด้านหลัง ควรปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ชะลอความเร็วลง และขับในเลนของตัวเอง
- 2) หากถนนว่าง โล่ง และไม่มีรถอยู่มากมาย ให้คิดว่าเลนซ้ายมีรถขับเทียบเคียงกับเรา หรืออยู่ห่างกับด้านที่เราขับอยู่มากน้อยเพียงใด เมื่อเห็นว่าปลอดภัยดีแล้ว ควรขับเบี่ยงซ้ายนิดหน่อยเพื่อเปิดโอกาส ให้รถที่กำลังจะแซงทราบว่าเราพร้อมที่จะให้แซงแล้ว
- 3) หาก **ขับช้า** ควรอยู่ **เลนซ้าย** **ขับเร็ว** ควรอยู่ **เลนขวา**

การชะลอความเร็ว

สามารถทำได้โดย การเหยียบเบรก, ถอนคันเร่ง, ลดรอบเครื่องโดยการเปลี่ยนมาใช้เกียร์ต่ำ จนถึงการใช้เบรกมือเข้าช่วยในบางกรณี ดังนั้น ผู้ขับขี่ควรพิจารณาวิธีชะลอความเร็วแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการขับขี่

การถอยหลัง

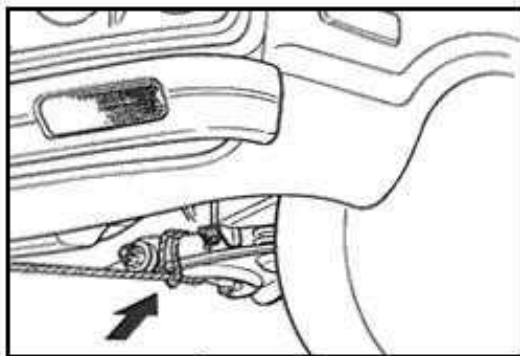
การถอยหลังเข้าที่จอดรถ จะต้องทำด้วยความเร็วต่ำ ขับช้าๆ จะทำให้การหมุนพวงมาลัยได้ผลดี เมื่อหมุนพวงมาลัยควรจะให้รถมีการเคลื่อนที่เล็กน้อย เพื่อจะช่วยลดการเสียดสีระหว่างหน้ายางกับพื้นถนน การถอยหลังจะใช้หลักว่า **ต้องการให้ท้ายของรถยนต์หันไปทางใด ก็ให้หันพวงมาลัยไปในทิศทางนั้น** เช่น ถ้าต้องการให้ท้ายรถเลี้ยวไปด้านซ้าย ก็ให้หมุนพวงมาลัยไปด้านซ้าย ทั้งนี้ ผู้ขับขี่อาจหันไปมองท้ายรถ เพื่อกระยะในการถอย ในการถอยหลังให้ใช้มือขวา (กรณีเป็นรถพวงมาลัยขวา) ควบคุมพวงมาลัย แล้วใช้แขนซ้ายอ้อมไปจับด้านหลังของเบาะที่อยู่ด้านข้างคนขับ วิธีนี้จะทำให้การหันคอไปมองท้ายรถ ทำได้สะดวก ในขณะเดียวกันควรประเมินขนาดของรถ และช่องว่างของพื้นที่ที่จะนำรถเข้าจอด พร้อมด้วยช่องว่างที่เหลือเพื่อการหักเลี้ยวใดๆ ได้ด้วย

การลากรถ

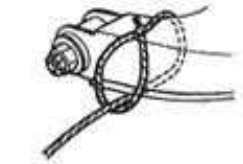
ถือเป็นวิธีการสุดท้าย หลังจากที่ไม่สามารถนำรถให้เคลื่อนที่ต่อไปได้ เมื่อจำเป็นต้องลากรถ ควรปฏิบัติดังนี้

- 1) ควรหาวัสดุที่ทนทานต่อแรงฉีกขาด เช่น **เชือก** หรือ **สลิง** สำหรับลากรถ ด้านหนึ่งผูกเข้ากับท้ายรถที่ทำหน้าที่ลาก (ไม่ควรผูกเชือกไว้กับกันชน) ควรผูกยึดไว้กับส่วนที่แข็งแรงของโครงรถ หรือผูกไว้กับเหล็กตะขอยึดเกี่ยวสำหรับลากรถ ทางด้านรถที่ถูกลาก ควรผูกเชือกไว้กับเหล็กตะขอที่ทำไว้สำหรับลากรถโดยตรง หรือผูกติดกับส่วนที่แข็งแรงของตัวรถ
- 2) ควรเว้นระยะห่างระหว่างรถลาก และรถที่จะถูกลากห่างกันประมาณ **5 เมตร** ช่วงกลางของเชือกที่ลากจะต้องใช้ผ้า หรือ **ธงสีแดง** ผูกแสดงไว้เพื่อเป็นที่สังเกตได้ชัดเจน
- 3) ระหว่างผู้ลาก และผู้ถูกลาก ควรตกลงทำความเข้าใจถึงการให้สัญญาณกันทั้ง 2 ฝ่าย
- 4) รถที่ถูกลาก จะต้องปลดเบรกมือ พร้อมทั้งปรับเกียร์ไปที่ตำแหน่งเกียร์ว่าง แล้วบิดกุญแจสตาร์ทไปที่ตำแหน่ง **“OFF”** เปิดไฟฉุกเฉิน หรือไฟใหญ่หน้ารถ (ในตอนกลางคืน) และเขียนคำว่า **“รถลาก”** ติดอยู่กับท้ายรถที่ถูกลาก เพื่อให้รถคันอื่นมองเห็นได้ชัดเจน
- 5) รถที่ทำหน้าที่ลาก ควรออกตัวด้วยความนิ่มนวล และต้องส่งสัญญาณให้รถคันที่ถูกลากทราบทุกครั้ง เช่น ตอนขับเปลี่ยนเลน เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เป็นต้น
- 6) พยายามประคับประคองให้รถวิ่งไปตามเส้นทางโดยไม่สะดุด รักษาความเร็วให้คงที่ พยายามให้เชือกที่ลากมีความตึงอยู่ตลอดเวลา (หากเมื่อใดที่เชือกหย่อน และรถคันที่ลากมีความเร็วไม่สัมพันธ์กับรถที่ถูกลาก ก็จะทำให้เกิดการกระตุก กระชาก อาจทำให้เชือก หรือสลิงที่ใช้ลากเกิดขาดได้)
- 7) เมื่อรถที่ถูกลาก ไม่มีการสตาร์ทเครื่องให้เครื่องยนต์ทำงาน ที่หม้อลมเบรกก็จะไม่สามารถเก็บสุญญากาศได้ ทำให้ผู้ขับขี่สามารถเหยียบเบรกให้นิ่มนวลได้ 1-2 ครั้ง เท่านั้น จากนั้นเบรกก็จะแข็ง และต้องออกแรงมากเป็นพิเศษ ดังนั้น หากผู้ขับขี่รถที่ถูกลากต้องการชะลอ อาจจะใช้วิธีเหยียบเบรกย้ำหลายๆครั้ง และจะต้องประคับประคองให้เชือกนั้นมีความตึงอยู่ตลอดเวลาด้วย

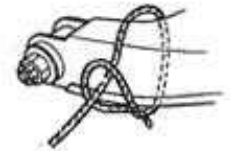

บริเวณที่สำหรับผูกเชือกสำหรับลาก

วิธีผูกเชือกสำหรับลาก ที่ถูกต้อง

วิธีที่ผิด

การสลับยาง

เป็นการช่วยยืดอายุการใช้งานของยางให้นานขึ้น ควรสลับยางทุกๆ **10,000 กิโลเมตร** โดยประมาณ ยางเรเดียลบางรุ่น มีตัวอักษรระบุไว้ข้างยางว่า “ROTATION” เป็นการบอกให้ทราบว่า จะต้องติดตั้งยางให้ หมุนไปในทิศทางใด เพราะจะมีผลต่อการเกาะถนน และการรีดน้ำ

การสลับยางธรรมดา แบบ 4 ล้อ

การสลับยางธรรมดา ร่วมกับยางอะไหล่

การสลับยางเรเดียล แบบ 4 ล้อ

การสลับยางเรเดียล ร่วมกับยางอะไหล่

2. ข้อห้ามในการขับรถ

ห้ามขับจักรยานยนต์ในกรณีดังต่อไปนี้

- 2.1 ในขณะที่ความสามารถในการขับขี่
- 2.2 ขณะมีเมายสุรา
- 2.3 ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- 2.4 โดยประมาท หรือนำพาอันตรายอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคล หรือทรัพย์สิน
- 2.5 ในลักษณะผิดกติกาของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านซึ่งไม่พอแก่ความปลอดภัย
- 2.6 กรอบหรือทับเส้นแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องทางเดินรถ เลี้ยวรถ หรือกลับรถ
- 2.7 วิ่งบนทางเดินเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากรถเข็นสำหรับทารก คนป่วย หรือคนพิการ
- 2.8 ขับขี่โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย หรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

3. ข้อควรระวังในการขับรถ

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการขับรถ ส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความระมัดระวัง ใช้ความเร็วไม่เหมาะสมกับสภาพจราจร ไม่ปฏิบัติตามกฎ และเครื่องหมายจราจร และการเห็นแก่ตัว เพื่อให้การขับรถเป็นไปโดยปลอดภัยผู้ขับรถควรปฏิบัติ ดังนี้

- 3.1 การขับรถของรถไฟฟ้ามหานครต้องเป็นหน้าที่ของพนักงานขับรถ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ผู้ไม่มีหน้าที่ขับรถไม่ควรขับเองเว้นแต่ ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาที่ได้รับผิดชอบในการใช้รถดังกล่าว หรือในกรณีจำเป็นเร่งด่วนจริงๆ และพนักงานขับรถไม่อยู่หรือไม่อาจขับรถได้ เท่านั้น
- 3.2 ผู้ขับขี่จะต้องมีใบอนุญาตขับขี่รถที่ถูกต้องตามกฎหมายและในขณะที่ขับรถต้องนำติดตัวไปด้วย
- 3.3 คาดเข็มขัดนิรภัยก่อนออกรถทุกครั้ง
- 3.4 ก่อนออกรถต้องตรวจสอบปิดประตูรถให้เรียบร้อย และต้องให้ผู้โดยสารอยู่ในสภาพปลอดภัย
- 3.5 ไม่ควรบรรทุกผู้โดยสารในที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับขี่ **เกิน 2 คน** หรือบรรทุกสิ่งของจนเบียดกันแน่นเกินไป จนเป็นเหตุให้ชนไม่สะดวก และกีดขวาง ทำให้ไม่ปลอดภัยในการขับขี่
- 3.6 ก่อนเคลื่อนรถเดินหน้าหรือถอยหลังจะต้องตรวจสอบเบรกมือ ตรวจสอบว่ามีคนหรือสิ่งของใดขวางรถอยู่หรือไม่ ไม่ควรถอยหลังรถโดยไม่จำเป็น และควรให้สัญญาณในการออกรถ
- 3.7 การขับรถจะต้องปฏิบัติตาม กฎระเบียบ เครื่องหมาย และสัญญาณจราจร โดยเคร่งครัด ขับรถอย่างสุภาพ มีมารยาท และเห็นใจผู้อื่น

- 3.8 ควรขับรถด้วยความเร็วที่เหมาะสมแก่สภาพจราจรในถนน อย่าขับเร็วหรือช้าเกินไป และทิ้งระยะห่างจากรถคันหน้าในระยะที่เหมาะสม (ดูใน ข้อ 6 และ ข้อ 7)
- 3.9 การขับรุดผ่านโรงเรียน สนามเด็กเล่น หรือสถานที่ที่มีคนชุมนุมกันมาก ควรระมัดระวังเป็นพิเศษ
- 3.10 การขับรุดเข้าตรอกหรือซอย ควรขับช้าๆ และระมัดระวัง เพราะอาจมีเด็ก คนเมาสุรา หรือสัตว์เลื้อยคดหน้ารถกระชั้นชิดได้
- 3.11 เมื่อขับรุดผ่านรถอื่นที่จอดอยู่ โดยเฉพาะรถโดยสารประจำทาง ควรระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะอาจจะมีคนเดินออกจากหน้า หรือหลังรถโดยไม่ระวังก็ได้
- 3.12 ไม่ควรขับรุดแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นซึ่งมีความเร็วสูงหรือกำลังมีรถแล่นสวนหรือแซงในที่คับขัน เช่น ทางที่มีฝุ่น ทางแคบ ทางคดเคี้ยว ทางแยก บนสะพาน ช่องทางคนเดินข้าม
- 3.13 ในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องนำรถไปจอดกีดขวางทางจราจร ที่มีรถอื่นผ่านไปมา ถ้าเป็น**เวลากลางวัน** ต้องตั้ง**ป้ายเตือนอันตรายพร้อมธงแดง**ไว้ข้างหน้า หากเป็น**เวลากลางคืน**ต้องตั้ง**ป้ายเตือนอันตรายพร้อมโคมไฟแดง** หรือตะเกียงรัวที่มีแสงไฟสว่างพอที่จะให้รถแล่นไปมาเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่ต่ำกว่า **30 เมตร**

4. การใช้อัตราความเร็วของรถ

การขับรุดด้วยความเร็วสูง เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ เนื่องจากหยุดรถ หรือหลบหลีกสิ่งกีดขวางไม่ทัน เพื่อความปลอดภัยในการขับรุด ผู้ขับรุดควรศึกษาจดจำค่าตัวเลขต่าง ๆ และปฏิบัติตามดังนี้

- 4.1 รถยนต์ต่อไปนี้ ในเขตเทศบาลขับ**ไม่เกิน 60 กม./ชม.** นอกเขตเทศบาลขับ**ไม่เกิน 90 กม./ชม.**
- (1) รถโดยสารประจำทาง
 - (2) รถโดยสารไม่ประจำทาง
 - (3) รถโดยสารขนาดเล็ก
 - (4) รถโดยสารส่วนบุคคล (ที่บรรทุกคนโดยสารเกิน 7 คน)
 - (5) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน
 - (6) รถบรรทุกประจำทาง
 - (7) รถบรรทุกไม่ประจำทาง
 - (8) รถบรรทุกที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกทุกเกิน 1,200 กิโลกรัม

- 4.2 รถยนต์ต่อไปนี้ ในเขตเทศบาลจับ**ไม่เกิน 40 กม./ชม.** นอกเขตเทศบาลจับ**ไม่เกิน 60 กม./ชม.**
- (1) รถยนต์ทุกชนิดขณะที่ลากจูงรถพ่วง
 - (2) รถยนต์ที่บรรทุกของ เกินกำหนดได้โดยชอบ
- 4.3 รถยนต์ต่อไปนี้ ในเขตเทศบาลจับ**ไม่เกิน 80 กม./ชม.** นอกเขตเทศบาลจับ**ไม่เกิน 90 กม./ชม.**
รถยนต์อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในข้อ (5.1) หรือ ข้อ (5.2) หรือรถจักรยานยนต์
- 4.4 ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซง หรือขึ้นหน้าจอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถต้องลดความเร็วของรถ
- 4.5 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพานที่แคบทางโค้ง ทางลาดที่คับชัน หรือที่มีหมอก ฝุ่น หรือควันจนทำให้ไม่อาจมองเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะ **6 เมตร** ต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย
- 4.6 ผู้ขับขี่รถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้ามเส้นให้รถหยุด หรือวงเวียนต้องลดความเร็วของรถ

5. ระยะห่างจากรถคันหน้าเมื่อขับรถตามหลัง

ความเร็ว กม./ชม.	ระยะห่างรถคันหน้า ช่วงความยาวตัวรถ
20	1
40	2
60	3
80	4
100	5

ระยะ 1 ช่วงตัวรถสำหรับ**รถเก๋ง**ประมาณ **3 เมตร** **รถบรรทุก**ประมาณ **6 เมตร** และ**รถพ่วง**ประมาณ **10 - 15 เมตร** ดังนั้น ในการขับรถตามหลังรถอื่น ควรทิ้งช่วงห่างจากรถคันหน้าไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินอาจจะหยุดรถไม่ทัน

6. การป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขี่

- 6.1 เบรคแตก อาการของเบรคแตก คือเมื่อเหยียบเบรคแล้วคันเหยียบเบรคจมหายไปรถไม่หยุดเลย อย่าตกใจใช้วิธีแก้ไขโดยใช้เกียร์ต่ำในทันที หากจวนตัวมากอาจเปลี่ยนจากเกียร์ 4 มาเป็นเกียร์ 2 เลขก็ได้ดึงเบรคมือช่วย พร้อมกับประคองพวงมาลัยรถให้อยู่ในบังคับเพื่อหลบหลีกรถอื่นๆ ในกรณีคับขันได้
- 6.2 ยางแตกหรือระเบิด อาการของยางแตก เพราะถูกตะปู หรือรั้วด้วยสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ยางจะค่อยๆ แบนลง พวงมาลัยรถจะหนักหรือกินไปทางด้านนั้น วิธีแก้ไขต้องรีบเบรคทันทีโดยเปลี่ยนเกียร์ลดลงไปเรื่อยๆ เพื่อใช้เครื่องชะลอรถให้ช้าลง ในขณะที่ยังมีความเร็วสูงอยู่ **อย่าเหยียบเบรค** ต่อเมื่อรถช้าลงมากแล้วค่อยเหยียบเบรคโดยแตะเบาๆ แล้วแอบเข้าข้างทางเพื่อรอเปลี่ยนยางต่อไป ในกรณีที่ยางระเบิดจะเริ่มเสียหลักในทันทีที่มีเสียงระเบิดของยาง อาจทำให้ท่านตกใจได้ และรถอาจมีอาการทรุดสวบ แล่นหรือปัดเจออกนอกแนวทางที่กำลังวิ่งอยู่ท่านจะต้องคุมสติให้อยู่ **อย่าเหยียบเบรค** เพราะถ้าเหยียบเบรคตอนนี้รถอาจคว่ำได้ พยายามบังคับพวงมาลัยอย่าให้รถเจออกนอกแนววิ่ง รีบปล่อยคันเร่งพร้อมกับเปลี่ยนเกียร์มาใช้เกียร์ต่ำลดลงเรื่อยๆ เพื่อชะลอรถให้ช้าลง แล้วจึงค่อยๆ เหยียบเบรคแล้วแอบเข้าข้างทางเพื่อรอเปลี่ยนยางต่อไป
- 6.3 การขับรถขณะฝนตกหรือถนนลื่น ควรชะลอความเร็วของรถให้ช้าลงกว่าปกติ และทิ้งระยะห่างจากรถคันหน้าให้มากขึ้น เมื่อจะหยุดรถพยายามเปลี่ยนมาใช้เกียร์ต่ำ เพื่อช่วยชะลอรถ อย่าเบรคโดยกะทันหันหรือหักพวงมาลัยรถอย่างฉับพลัน เพราะอาจทำให้รถปัดหรือหมุนได้ เมื่อขับรถผ่านถนนที่มีน้ำท่วมหรือน้ำขัง น้ำอาจเข้าเบรคทำให้เบรคไม่อยู่ควรขับอย่างช้าๆ ด้วยเกียร์ต่ำ เมื่อผ่านมาแล้วควรลองเบรคว่าอยู่หรือไม่ โดยเหยียบเบรคหลายๆ ครั้ง เพื่อไล่น้ำ จนกระทั่งมั่นใจว่าเบรคใช้การได้ตามปกติ

7. การหยุดรถ และจอดรถ

เพื่อความปลอดภัย ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติ ดังนี้

- 7.1 การหยุด หรือจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณไฟ หรือสัญญาณมือก่อนที่จะหยุดหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่า 30 เมตร และจะหยุดหรือจอดได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัย และไม่กีดขวางทางจราจร
- 7.2 ผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายมือของทางเดินรถ และให้ชิดกับขอบทาง หรือไหล่ทาง ในระยะไม่เกิน 25 ซม. หรือจอดรถตามทิศทางที่มีเครื่องหมายจราจร หรือเจ้าพนักงานกำหนดไว้

7.3 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

- 1) ในช่องทางเดินรถ เว้นแต่หยุดชั่วคราวทางด้านซ้ายของทางเดินรถ ในกรณีที่ไม่มีช่องเดินรถประจำทาง
- 2) บนทางเท้า, บนสะพาน หรือในอุโมงค์
- 3) ในทางร่วมทางแยก

7.4 ในกรณีที่รถเกิดขัดข้อง จะต้องจอดในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุด

8. การขับรถบรรทุก, รถพ่วง, รถบด และรถกระเช้า

การขับรถบรรทุกซึ่งมีขนาดใหญ่และหนักย่อมซับซ้อน และอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เพื่อความปลอดภัย ในการขับรถบรรทุกผู้ขับขี่ควรปฏิบัติดังนี้

- 8.1 ไม่ควรบรรทุกของมากเกินไปจนเกินพิกัดน้ำหนักรถบรรทุกของรถ
- 8.2 ไม่ควรบรรทุกของสูงเกินกฎหมายกำหนด (ตามข้อกำหนดพรบ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดไว้สูงไม่เกิน **3** เมตรจากพื้นถนน)
- 8.3 หากมีการบรรทุกสิ่งของที่ยื่นล้ำท้ายรถ ที่ส่วนปลายสิ่งของที่ยื่นล้ำออกไปนอกรถ จะต้องติดธงแดงในเวลากลางวัน หรือแวนโคมไฟสีแดงในเวลากลางคืนไว้ที่ปลายสิ่งของที่ยื่นออกมานอกตัวรถ โดยจะต้องมองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่า **150** เมตร
- 8.4 ในการบรรทุกของ เช่น เสา ไม้คอน หม้อแปลง หรือสิ่งของอื่นๆ ให้ใช้ลวดสลิง โซ่ หรือเชือกที่มีสภาพดี และมีความแข็งแรงเพียงพอผูก รัดสิ่งของดังกล่าว ตรึงกับส่วนบรรทุกของรถ ให้มั่นคง แข็งแรง
- 8.5 ในกรณีที่ต้องใช้เส้นทางที่ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือถนนกำลังก่อสร้าง ให้เพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ หรือเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นที่ปลอดภัยกว่า
- 8.6 ในกรณีที่พบว่าสายโทรคมนาคม หรือสายไฟฟ้าพาดข้ามถนนที่จะผ่านอยู่ต่ำกว่าของที่บรรทุก ให้หลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน แต่ถ้าไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้ใช้ไม้ค้ำยันยกให้สูงขึ้นเพื่อให้รถผ่านไปได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดอันตราย แต่ถ้าสิ่งกีดขวางนั้นอยู่ต่ำมากไม่สามารถค้ำยันให้รถผ่านไปได้ ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขต่อไป
- 8.7 ในกรณีที่ต้องขับรถ บนเนินเขา สะพาน เิงสะพาน ทางโค้ง ทางลาด ที่แคบ ที่มีหมอก ฝุ่นควัน หรือฝนตก ต้องลดความเร็วของรถยนต์เพื่อให้เกิดความปลอดภัย

- 8.8 ในการใช้รถพ่วง ควรตรวจสอบสภาพสลักต่อรถพ่วง ไฟท้าย และควรเตรียมอุปกรณ์ที่จะนำมาวางขวางล้อในกรณีที่หยุดรถในที่ลาดชัน เช่น ท่อนไม้ติดรถไว้เสมอ ไม่ควรหยุดรถ กระทั่งหันอาจทำให้สลักชำรุดได้
- 8.9 ในการใช้รถบวม รถปั่นจั่น และรถกระเช้า ควรหมั่นตรวจสอบระบบไฮดรอลิกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้สมบูรณ์ก่อนการใช้งานอยู่เสมอ ไม่ควรยก หรืออดนสิ่งวัตถุที่มีน้ำหนักมากเกินไป กำลังเค็ดขาด
- 8.10 การบรรทุกของ ควรจัดวางสิ่งของต่างๆ ให้เรียบร้อยมั่นคง สิ่งของที่อาจเคลื่อนที่ หรือล้มได้ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่แหลมคม ควรบรรจุกล่อง หรือหีบห่อให้เรียบร้อยและปลอดภัย

9. การแก้ปัญหา เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินขณะใช้รถ

9.1 กระจกบังลมหน้าแตก

เกิดได้หลายสาเหตุ เช่น ขับรถตามรถบรรทุกหิน-กรวด แล้วเศษหิน-กรวด ดังกล่าว กระเด็นมาโดนกระจก หรือเกิดจากการที่โดนแควร้อนเป็นเวลานานทำให้ภายในห้องโดยสารร้อนมาก และเมื่อผู้ขับขี่ต้องการใช้รถ เมื่อสตาร์ทรถและเปิดแอร์ กระจกที่มีรอยร้าวอยู่แล้ว อาจไม่สามารถทนต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอย่างรวดเร็วได้ ทำให้กระจกแตกร้าวได้

กระจกรถยนต์มี 2 ประเภท ได้แก่ ชนิด **Temper** และชนิด **Laminated** เมื่อกระจกเริ่มแตก หากเป็นชนิด **Temper** จะเกิดรอยร้าว ลูกลามจากจุดที่แตกร้าว ค่อยๆ ลามออกไปรอบๆ จนหมดทั้งแผ่น ส่วนชนิด **Laminated** จะเกิดรอยร้าวบริเวณที่โดนสิ่งของตกกระทบ โดยไม่ลูกลามออกไป

วิธีแก้ไข

หากผู้ขับขี่กำลังขับรถอยู่ อย่าตกใจ ให้ชะลอความเร็วลง และจอดเข้าข้างทางในที่ที่ปลอดภัย จากนั้นหาผ้าหรือวัสดุแผ่นกว้างๆ มารองด้านในห้องโดยสาร จากนั้นให้ใช้วัสดุแข็งๆ เคาะที่กระจกด้านนอก เพื่อให้เศษกระจกตกลงบนแผ่นที่รองไว้ ทั้งนี้ ควรระวังเศษกระจกกระเด็นถูกผิวหนัง หรือกระเด็นเข้าตา

โดยเฉพาะบริเวณผู้ขับขี่ต้องพยายามอย่าให้เหลือเศษกระจกเกาะอยู่ตามขอบ จากนั้นก็ขับรถไปเปลี่ยนกระจก โดยขับด้วยความเร็วไม่สูงมาก

9.2 ความร้อนขึ้นสูง (Over Heat)

ส่วนใหญ่เกิดจากระบบระบายความร้อน หรือหล่อเย็น โดยมีสาเหตุมาจากน้ำในหม้อน้ำมีปริมาณน้อย หรือน้ำไม่หมุนเวียน ทำให้มีการระบายความร้อนออกสู่ภายนอกได้น้อย

สาเหตุ

เกิดได้หลายสาเหตุ ได้แก่

- หม้อน้ำรั่ว
- ท่อยางหม้อน้ำเสื่อม, ชำรุดเป็นรูเล็กๆ
- ปั๊มน้ำไม่ทำงาน
- วาล์วน้ำเสีย หรือเสื่อมสภาพ
- พัดลมระบายความร้อนไม่ทำงาน
- ฝาหม้อน้ำเสื่อมชำรุด ไม่สามารถเก็บแรงดันของน้ำในหม้อน้ำไว้ได้ น้ำเดือดจึงทะลักออกมา

เมื่อเกิดเหตุการณ์ ดังกล่าว ความร้อนบนเกจวัดอุณหภูมิจะสูงขึ้น

วิธีแก้ไข

ควรชะลอความเร็ว และจอดเข้าข้างทางในที่ที่ปลอดภัย เปิดฝากระโปรงหน้ารอจนกว่าเครื่องจะเย็นลง จากนั้นให้หาเศษผ้าขนาดอุ้งมือค่อยๆเปิดฝาม้อน้ำอย่างช้าๆ เมื่อแน่ใจว่าไม่มีน้ำร้อนพุ่งออกมาแล้ว ค่อยเปิดฝาดูให้หมด แล้วหาน้ำสะอาดเติมให้เต็ม ปิดฝาม้อน้ำ แล้วขับจืดต่อไป โดยให้สังเกตเกจวัดอุณหภูมิ หากขึ้นสูงอีก ให้ปฏิบัติเหมือนเดิม หลังจากนั้นควรให้ช่างตรวจสอบระบบระบายความร้อนต่อไป

9.3 รถติดเลน ตกหล่ม

เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ล้อรถจะหมุนฟรีอยู่กับที่ ยิ่งเร่งเครื่อง ยิ่งจมลงเรื่อยๆ

วิธีแก้ไข

หาวัสดุที่มีความแข็ง และผิวหยาบ มารองบริเวณล้อที่ขับเคลื่อน (อาจจะเป็นไม้ หรือก้อนหินก็ได้) แล้วใช้เกียร์ **1** ทำการขับเคลื่อนให้พ้นออกมา

9.4 เบรกไม่อยู่

อาจเกิดจากผ้าเบรกหมด โดยในขณะที่เหยียบเบรกจะได้ยินเสียงโลหะเสียดสีกัน และดังมาจากบริเวณ
คัมล้อที่ติดตั้งระบบเบรก ควรรีบนำรถไปตรวจเช็คระบบเบรกต่อไป

วิธีแก้ไข

ในขณะที่ขับขึ้น และเกิดเบรกไม่อยู่ (เบรกแตก) ให้ปฏิบัติ ดังนี้

- ควบคุมสติให้อยู่ ลดความเร็วลง โดยถอนคันเร่งออกจากปลายเท้า
- ลดเกียร์ลงมาใช้เกียร์ต่ำ (อย่าพยายามข้ามเกียร์ เช่นจากเกียร์ 5 มาเกียร์ 1 เพราะจะทำให้เกิดอันตรายได้)
- เมื่อชะลอความเร็วลงมาถึงเกียร์ 1 ได้ จนถึงจุดที่รถวิ่งด้วยความเร็วต่ำแล้ว ให้ใช้เบรกมือช่วยเบรก

แล้วหาที่จอดในที่ที่ปลอดภัย แล้วให้ช่างมาทำการตรวจเช็คระบบเบรกต่อไป

ในขณะที่เกิดเหตุการณ์ ดังกล่าว ควรให้สัญญาณเสียง เปิดไฟฉุกเฉิน หรือให้สัญญาณด้วยวิธีใดๆ เพื่อให้
รถคันอื่นได้รู้ว่าการเรากำลังเกิดเหตุฉุกเฉินอยู่

9.5 ยางแตกกระทันหัน ขณะใช้ความเร็ว

เมื่อกำลังใช้ความเร็วอยู่ แล้วยางเกิดแตกกระทันหัน รถจะเสียการทรงตัวทันที โดยตอบสนองมาถึง
พวงมาลัย

วิธีแก้ไข

- พยายามควบคุมสติให้อยู่ อย่าเบรคอย่างกระทันหัน
- พยายามประคองรถให้เคลื่อนที่ไปในแนวตรง
- ชะลอความเร็วจนกระทั่งรถหยุด และจอดเข้าข้างทางในที่ที่ปลอดภัย
- นำยางอะไหล่มาเปลี่ยน

9.6 รถสตาร์ทไม่ติด

สาเหตุ เกิดได้หลายสาเหตุ ได้แก่

- น้ำมันเชื้อเพลิงหมด
- ใส์กรองน้ำมันเชื้อเพลิงอุดตัน
- ระบบจุดระเบิดใช้งานไม่ได้
- ใส์กรองอากาศอุดตัน
- มอเตอร์สตาร์ทเสีย
- แบตเตอรี่ไฟไม่พอ
- สายไฟจุดใดจุดหนึ่งขาด
- ฟิวส์ หรือสวิตซ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบสตาร์ทเสีย หรือเสื่อมสภาพ

- สวัสดิ์บุญเจสจารย์เทีย

วิธีแก้ไข

ควรวิเคราะห์ปัญหาเบื้องต้น และแก้ไขปัญหานั้นเฉพาะหน้าไปก่อน จากนั้นให้ไปตรวจเช็คโดยละเอียด ต่อไป

10. เทคนิคการขับรถเชิงป้องกันอุบัติเหตุ

10.1 ก่อนขึ้นนั่งหลังพวงมาลัย ร่างกาย และจิตใจต้องพร้อม

- ตรวจร่างกาย และสายตาอย่างสม่ำเสมอ
- ความเหนื่อยล้า ความเจ็บป่วย ความวิตกกังวล และความโกรธ จะทำให้สมรรถนะในการขับขี่ลดลง การตัดสินใจจะเชื่องช้า และขาดความรอบคอบ
- แอลกอฮอล์ และของมีเมีนเมา มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจจะมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณที่เสพ
- คาดเข็มขัดนิรภัยก่อนสตาร์ทรถ

10.2 การขับรถให้นุ่มนวล และปลอดภัย

- อ่านสิ่งต่างๆบนถนนอย่างละเอียด สังเกตสิ่งต่างๆรอบข้างเพื่อที่จะสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้
- เหยียบคันเร่งเบาๆ ค่อยๆเร่งความเร็วเพิ่มขึ้นอย่างมีจังหวะ จะทำให้ขับได้ อย่างนุ่มนวล และมีความปลอดภัยสูง อีกทั้งยังประหยัดเชื้อเพลิงได้อีกด้วย
- ใส่รองเท้าที่สะดวกต่อการขับขี่ ไม่ควรสวมรองเท้าที่มีส้นหนาๆ หรือมีน้ำหนักรมาก

10.3. ขับ และหมุนพวงมาลัยให้ถูกต้อง

- รถยนต์นั่งไม่เกิน 7 ที่นั่ง รถกระบะ รถตู้ และรถขนาดเล็กทั่วไป ควรจับที่ตำแหน่ง 10 นาฬิกา กับ 14 นาฬิกา
- รถใหญ่ รถน้ำมัน รถบรรทุก และรถโดยสารขนาดใหญ่ ควรจับที่ตำแหน่ง 9 นาฬิกา กับ 15 นาฬิกา
- การหมุนพวงมาลัยแบบดึงและดัน เวลาหมุนพวงมาลัย ให้มือหนึ่งดึงอีกมือหนึ่งดันสลับกัน โดยไม่ข้ามตำแหน่ง 12 นาฬิกา และ 18 นาฬิกา

10.4. ถอยหลังอย่าประมาทดูให้รอบคอบ

- อย่าใช้กระจกมองหลังมองเพียงอย่างเดียว ควรหันมองทางด้านหลังช่วยด้วย เพื่อจะได้เห็นมุมอับ และจุดบอดต่างๆ
- ถ้าไม่จำเป็นไม่ควรถอยหลังออกสู่ถนนใหญ่
- ระวังคนเดิน โดยเฉพาะเด็กๆ ที่อาจหลบอยู่ในมุมอับ หรือจุดบอดได้ง่าย
- ถ้าไม่มั่นใจ ควรให้คนช่วยดูด้านหลังด้วยจะปลอดภัยยิ่งขึ้น

10.5 ทิ้งระยะห่างจากคันหน้าพอสมควร

- ในภาวะที่สภาพถนนดี สภาพรถดี ผู้ขับขีพร้อม ควรขับทิ้งห่างจากรถคันหน้าด้วยช่วงเวลาอย่างน้อย **2 วินาที** โดยระยะระยะดังนี้ กำหนดจุดที่เป็นวัตถุ หรือสิ่งของที่รถคันหน้าเราวิ่งผ่าน เช่น ต้นไม้ ป้ายสัญญาณ เสาไฟฟ้า เป็นต้น โดยให้เริ่มนับในความเร็วปกติ **“หนึ่งพันหนึ่ง หนึ่งพันสอง”** ต่อเนื่องกัน ถ้ารถของเราวิ่งไปจนถึงจุดที่กำหนดก่อนจบหนึ่งพันสอง แสดงว่าทิ้งช่วงห่างน้อยไป ต้องให้ abgel ที่หนึ่งพันสองตรงจุดที่กำหนดนั้นพอดี
- ในภาวะที่สภาพถนนไม่ดี สภาพรถไม่ค่อยดี ในขณะที่ขับรถขึ้น-ลงเขา ขับรถในเวลากลางคืน หรือ ขับรถขนาดใหญ่ ควรจะทิ้งช่วงให้มากกว่า **2 วินาที** จะเป็น **4** หรือ **8 วินาที** ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น

รอบรู้เรื่อง “กฎจราจร”

ในการใช้รถบนท้องถนนผู้ใช้รถจำเป็นต้องเรียนรู้กฎจราจรเพื่อจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง และเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ โดยในปัจจุบันกฎจราจรบังคับใช้ได้แก่ **พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522** ซึ่ง พรบ.ฉบับนี้ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการจราจรไว้มากมาย โดยจะยกมาเป็นสังเขป ดังนี้

1. การจราจร หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี หรือไล่ต้อนสัตว์
2. ทาง หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วมทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และสถานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และหมายรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ใช้ ทั้งนี้ไม่รวมถึง ทางรถไฟ
3. ทางเดินรถ หมายความว่า พื้นที่ที่ทำได้สำหรับเดินรถ ไม่ว่าในระดับพื้นดิน เหนือหรือใต้พื้นดิน
4. ช่องเดินรถ หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้น หรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้
5. ขอบทาง หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ
6. ไหล่ทาง หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้างโดยยังไม่ได้ทำเป็นทางเท้า
7. ทางร่วมแยก หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่ 2 สายตัดผ่านกัน รวมบรรจบกัน หรือติดกัน
8. วงเวียน หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจร หรือสิ่งที่สร้างขึ้นในทางร่วมทางแยก
9. สัญญาณจราจร หมายความว่า สัญญาณใดๆไม่ว่าจะแสดงด้วย ไฟ, ไฟฟ้า, มือ, แขน , เสียงนกหวีด, หรือด้วยวิธีอื่นใดสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี หรือไล่ต้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

10. เครื่องหมายจราจร หมายความว่า เครื่องหมายใดๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไถด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

สัญญาณจราจร มี 3 ชนิด ได้แก่

1. สัญญาณไฟจราจร
2. สัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏ
3. สัญญาณเสียงนกหวีด

1. สัญญาณไฟจราจร หมายถึง สัญญาณไฟจราจรที่ใช้ควบคุมการจราจรโดยโคมไฟจราจร

ประกอบด้วยโคมไฟอย่างน้อย 3 ดวง ได้แก่ สีแดง สีเหลืองอำพัน สีเขียว บางกรณีก็มีรูปลูกศรกากบาท หรือข้อความ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- สัญญาณไฟสีเหลือง หมายถึง ให้เตรียมหยุดรถหลังเส้นหยุดรถ
- สัญญาณไฟสีแดง หมายถึง ให้หยุดรถหลังเส้นหยุดรถ
- สัญญาณไฟสีเขียว หมายถึง ให้ขับต่อไปได้
- สัญญาณไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยว หรือให้ตรงไป หมายถึง ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้ และต้องขับด้วยความระมัดระวัง และต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้าม หรือรถที่ทางขวาก่อน
- สัญญาณไฟกะพริบสีแดง หมายถึง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้หยุด และเมื่อเห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้ว จึงขับรถออกไปได้
- สัญญาณไฟกะพริบสีเหลืองอำพัน หมายถึง ให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วลง และผ่านทางเดินรถนั้นด้วยความระมัดระวัง
- สัญญาณไฟรูปกากบาทสีแดงเฉียงอยู่เหนือช่องเดินรถ หมายถึง ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถนั้น

2. สัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏ มีดังนี้

- พนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลัง ต้องหยุดรถ และเมื่อลดแขนข้างที่เหยียดลง และโบกไปข้างหน้าจึงจะขับรถไปได้
- พนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งเสมอระดับไหล่ และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นต้องหยุดรถ และถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้นแล้ว โบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับผ่านไป

- พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และเหยียดแขนทั้ง 2 ข้างออกเสมอระดับไหล่ และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้ง 2 ข้าง ต้องหยุดรถ
- พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบน และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่นั้น โบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับผ่านไปได้
- พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่น และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบน และตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้า และด้านหลัง ต้องหยุดรถ

ในการหยุดรถ ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถไม่มีเส้นให้รถหยุด ให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่น้อยกว่า 3 เมตร

3. สัญญาณเสียงนกหวีด

- สัญญาณเสียงนกหวีด **ยาว 1 ครั้ง** ให้ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถทันที
- สัญญาณเสียงนกหวีด **สั้น 2 ครั้งติดต่อกัน** ให้ผู้ขับขี่ขับรุดผ่านไปได้

เครื่องหมายจราจร ตามข้อกำหนดของกรมทางหลวง แบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. แผ่นป้ายทำด้วยโลหะไม้ หรือวัตถุอื่นที่ใช้แทนกันได้ โดยการปัก ติดตั้ง หรือปรากฏให้เห็นในทางหลวง โดยผู้ขับขี่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
2. เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือขอบทาง

1. แผ่นป้ายทำด้วยโลหะไม้ หรือวัตถุอื่นที่ใช้แทนกันได้ โดยการปัก ติดตั้ง หรือปรากฏให้เห็นในทางหลวง โดยผู้ขับขี่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 ป้ายเตือน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

- ป้ายเตือนทั่วไป เป็นป้ายสีเหลือง เส้นขอบป้ายสีดำ มีรูป หรือเครื่องหมาย หรือข้อความสีดำ
- ป้ายเตือนในงานก่อสร้าง เป็นป้ายสีส้ม เส้นขอบป้ายสีดำมีรูป หรือเครื่องหมาย หรือข้อความสีดำ

1.2 ป้ายบังคับ

1.3 **ป้ายแนะนำ** เพื่อช่วยให้ผู้ขับขี่ไปถึงจุดหมายได้ถูกต้อง และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

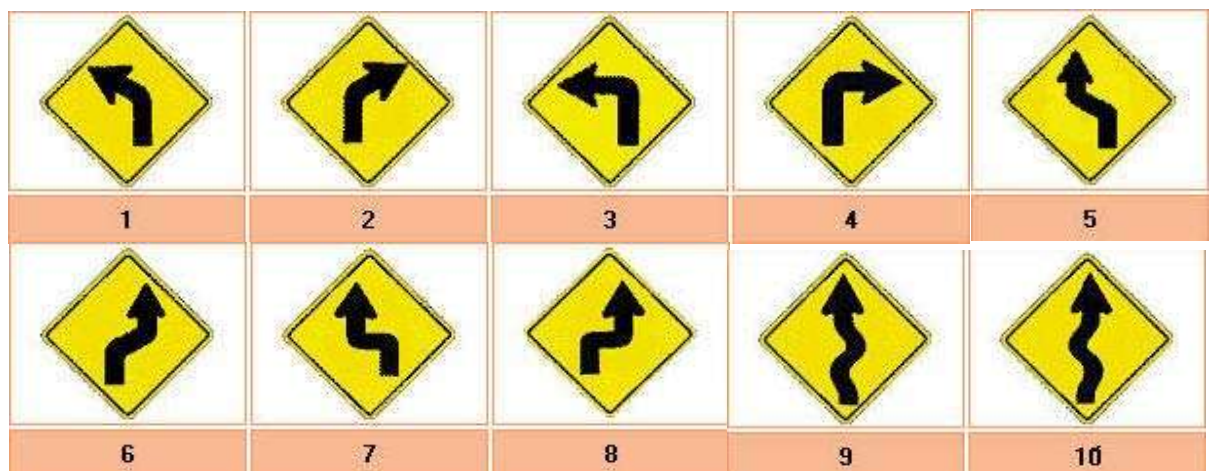
- **ป้ายแนะนำทั่วไป**
- **ป้ายแนะนำบนทางหลวงพิเศษ**

2. **เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือขอบทาง** แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 2.1 เส้นแสดงช่องจราจร หมายถึง เส้นที่ทอดไปตามความยาวของทาง โดยแบ่งเป็นช่องจราจร ให้ผู้ขับขี่เดินรถอยู่ในช่องจราจร
- 2.2 เส้นขวางแนวจราจร หมายถึง เส้นสีขาวขวางทางจราจร
- 2.3 เครื่องหมายและข้อความบนพื้นทาง
- 2.4 เครื่องหมายบนขอบทาง

ป้ายจราจร และเครื่องหมายจราจรในแบบต่างๆ

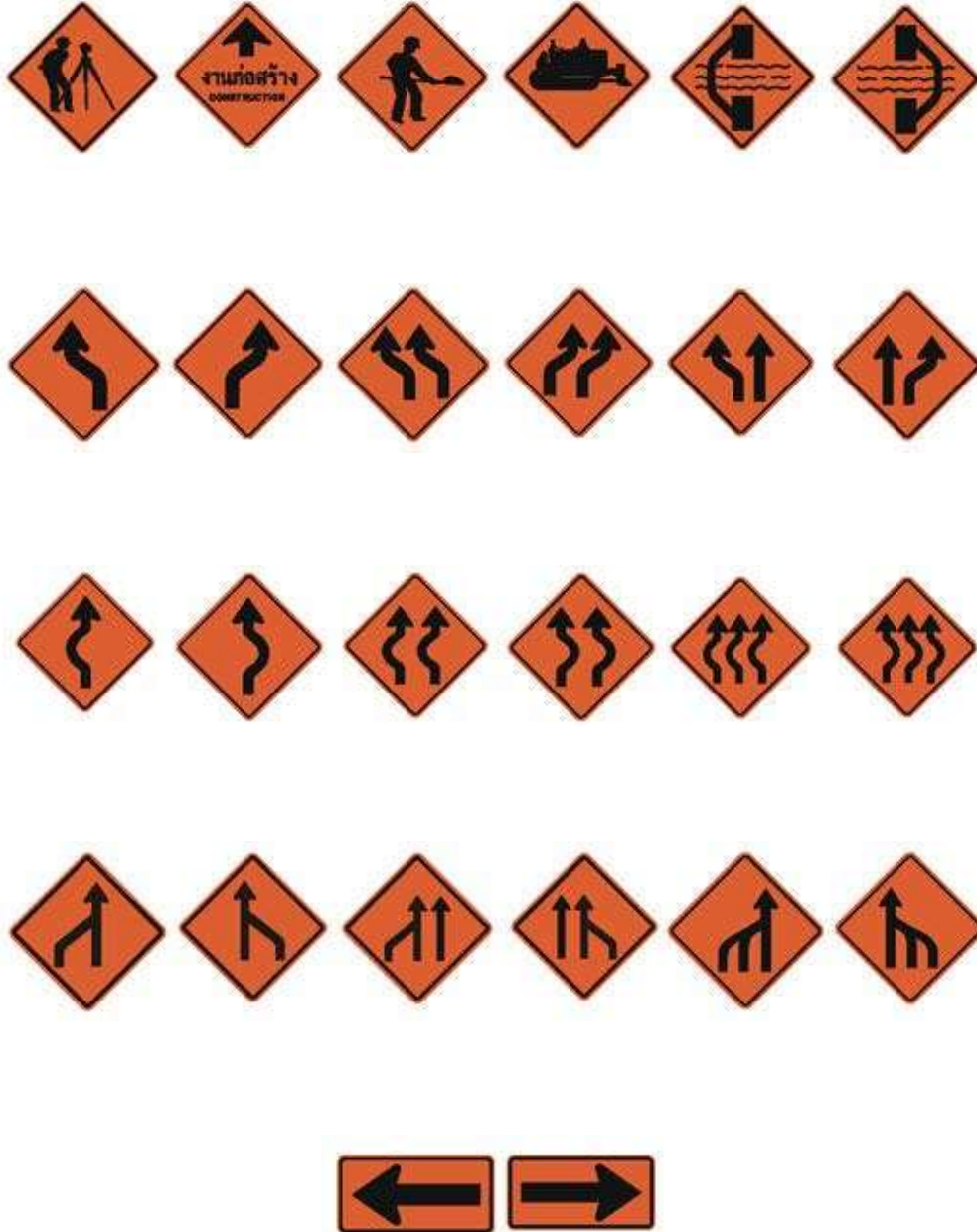
ป้ายเตือนจราจร

ป้ายเตือนจราจร

				
11	12	13	14	15
				
16.วงเวียน	17.หยุดข้างหน้า	18.ข้ามทางรถไฟ มีเครื่องกั้น	19.ข้ามทางรถไฟ ไม่มีเครื่องกั้น	20.มีสัญญาณไฟข้างหน้า
				
21.ช่องจราจร ลดลง	22.ทางแคบลง	23.สะพานแคบ	24.ทางแคบ	25.ช่องลอดต่ำ
				
26.สะพาน เปิดได้	27.ทางลื่น	28.เตือนรถ กระโดด	29.ทางขรุขระ	30.ทางร่วม
				
31.ทางขึ้น ลาดชัน	32.ทางลงลาดชัน	33.ทางถ่วงข้างหน้า	34.สิ้นสุดทางถ่วง	35.รถวิ่งสวนทาง
				
36.ทางร่วม	37.ทางร่วม	38.ทางแยกซ้าย-ขวา	39.ระวังคนข้ามทาง	40.โรงเรียน, ระวังเด็ก

ป้ายเตือนจราจรงานก่อสร้าง

ป้ายบังคับ

			
1. หยุด	2. ให้ทาง	3. ให้รถสวนทาง มา ก่อน	4. ห้ามแซง
			
5. ห้ามเข้า	6. ห้ามเข้า	7. ห้ามกลับรถ	8. ห้ามเลี้ยวซ้าย
			
9. ห้ามเลี้ยวขวา	10. ห้ามรถยนต์	11. ห้ามรถ บรรทุก	12. ห้ามรถ จักรยานยนต์
			
13. ห้ามรถพ่วง	14. ห้ามจักรยาน	15. ห้ามรถ สามล้อ	16. ห้ามรถยนต์ สามล้อ
			
17. ห้าม จักรยานยนต์ และรถยนต์	18. ห้ามจักรยาน จักรยานยนต์ และรถยนต์	19. ห้ามรถ แตรกเตอร์	20. ห้ามล้อเลื่อน ลาก เบิน
			
21. ห้ามคนข้าม	22. ห้ามใช้เสียง	23. ห้ามจอดรถ	24. ห้ามหยุดรถ
			
25. หยุดตรวจ	26. จำกัด ความเร็ว	27. จำกัด น้ำหนัก	28. จำกัด ความกว้าง

ป้ายแนะนำ

เครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือขอบทาง

1. เส้นทึบสีเหลือง เส้นแบ่งทิศทางการจราจร ห้ามแซง

2. เส้นประสีเหลือง เส้นแบ่งทิศทางการจราจร ให้แซงได้เมื่อปลอดภัย

3. เส้นทึบคู่กับเส้นประสีเหลือง รถที่อยู่ด้านเส้นทึบ ห้ามแซง รถที่อยู่ด้านเส้นประ ให้แซงได้

4. เส้นทึบสีขาว เส้นแบ่งช่องจราจร ห้ามเปลี่ยนช่องจราจร

5. เส้นประสีขาว เส้นแบ่งช่องจราจร เปลี่ยนช่องจราจรได้ เมื่อปลอดภัย

6. เครื่องหมายห้ามจอดเว้นแต่หยุดรับ-ส่งผู้โดยสาร

7. เครื่องหมายห้ามหยุด หรือจอดรถ

ภาคผนวก

มาตรฐานความปลอดภัยในการบรรทุกและขนส่งของ กฟภ.

มาตรฐานความปลอดภัย	SAFETY STANDARD	เลขที่.....
ความปลอดภัยในการบรรทุกและขนส่ง 1. ตรวจสอบสภาพรถยนต์ตามวาระ และก่อนใช้งานทุกครั้ง เช่น ระบบเบรก น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น หม้อน้ำ ระบบไฟฟ้า ความดันลมยาง สภาพคอกยาง ถ้าเป็นรถยนต์พ่วงให้ตรวจสอบสลักค่อพ่วง และไฟท้ายด้วย 2. ในการบรรทุกของ เช่น คอน เสา คอ. หม้อแปลง หรือสิ่งของอื่น ๆ ให้ใช้เชือก ไซ้ หรือลวดสลิง ผู้รัดสิ่งของ ดังกล่าว ครึ่งกับส่วนบรรทุกของรถยนต์ให้มั่นคง แข็งแรง 3. ในการบรรทุกเสา คอ. ให้ปฏิบัติ ดังนี้ 3.1 อุปกรณ์ที่ใช้มัด หรือรัดเสาดึงต้องมีขนาดโต สภาพดี และมีความแข็งแรงเพียงพอ มัดเสาดึงกับรถยนต์ ให้แน่นทุกครั้ง ก่อนที่จะทำการลากจูง หรือเคลื่อนย้าย ให้หมั่นตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้รัดเสาดึง อาจมีการคลายตัวออกได้ เนื่องจากการสั่นสะเทือนของรถยนต์ และเสาดึงขณะขนส่ง 3.2 ในกรณีที่ใช้เส้นทางถนน ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือถนนที่กำลังก่อสร้าง ให้เพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ หรือเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นที่มีสภาพที่ปลอดภัยกว่า 3.3 ก่อนปฏิบัติงานขนเสาดึง และลงจากรถยนต์ให้ตรวจสอบความเรียบร้อยของอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มัด หรือรัดเสา เช่น ไซ้ ห่วงคล้องต่าง ๆ ฯลฯ ก่อนทุกครั้ง และเมื่อนำเสาดึงแต่ละครั้งแล้ว ควรมัดหรือรัดเสา ที่เหลืออยู่บนรถยนต์ให้แน่นทุกครั้ง ก่อนเคลื่อนย้ายรถยนต์ไปยังจุดอื่นต่อไป 4. ในกรณีที่มีการบรรทุกของขึ้นเกินความยาวของตัวรถยนต์ จะต้องติดธง หรือผ้าสีแดงในเวลากลางวัน หรือโคมไฟ สัญญาณในเวลากลางคืน ไว้ที่ปลายสุดของสิ่งของที่บรรทุก โดยธง หรือโคมไฟสัญญาณ จะต้องมองเห็นได้ในระยะ ไม่น้อยกว่า 150 เมตร 5. ห้ามบรรทุกของสูงเกินที่กฎหมายกำหนด 6. ในกรณีที่พบว่าสายโทรคมนาคม หรือสายไฟฟ้าพาดข้ามถนนที่จะผ่านอยู่ต่ำกว่าของที่บรรทุก ให้หลีกเลี่ยงไปใช้เส้นทางอื่นแทน หากไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ให้ใช้ไม้ค้ำยันยกให้สูงขึ้นเพื่อให้รถผ่านไปได้ โดยพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ทำให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดอันตราย หากสิ่งกีดขวางนั้นอยู่ต่ำมาก ไม่สามารถค้ำยันให้รถยนต์ผ่านไปได้ ให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขต่อไป		
กองมาตรฐานความปลอดภัย ฝ่ายมาตรฐานและความปลอดภัย ผู้เขียน.....สว.ศักดิ์.....นาคัน..... ผู้สำรวจ..... วิศวกร..... หัวหน้าแผนก..... ผู้อำนวยการกอง..... ผู้อำนวยการฝ่าย..... รองผู้ว่าการ	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้ว่าการ..... ความปลอดภัย ในการบรรทุกและขนส่ง	เขียนเสร็จวันที่.....23..ต.ค..2548..... แก้ไขเมื่อวันที่..... นิติเป็น..... มาตราส่วน..... แบบเลขที่.....SS-ST-4801..... แผ่นที่.....1.....ของจำนวน.....2.....แผ่น

มาตรฐานความปลอดภัย	SAFETY STANDARD	เลขที่.....
7. ในขณะที่ขับรถยนต์ ผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่นั่งตอนหน้าจะต้องคาดเข็มขัดนิรภัย (Safety Belt) ทุกครั้ง (รถยนต์ที่มีเข็มขัดนิรภัย) 8. ผู้ปฏิบัติงานเมื่อโดยสารไปกับรถยนต์ จะต้องนั่งในที่ที่ปลอดภัย ห้ามนั่งบนขอบกระบะรถยนต์ ห้ามหย่อนหรือยื่นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายออกนอกรถยนต์โดยไม่สมควร 9. ในกรณีที่ขับรถบนดินเนินเขา สะพาน เจริงสะพาน ทางโค้ง ทางลาด ที่แคบ ที่มีหมอก สุน ควัน หรือฝนตก ต้องลดความเร็วของรถยนต์เพื่อให้เกิดความปลอดภัย 10. ห้ามขับรถยนต์ขณะมีเมายาและผู้ที่ขับขี่จะต้องขับรถด้วยความเร็วไม่เกินที่กฎหมายกำหนด และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก		
กองมาตรฐานความปลอดภัย ฝ่ายมาตรฐานและความปลอดภัย	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	
ผู้เขียน.....สจวนศักดิ์.....นาคัน.....	ผู้ว่าราชการ.....<i>Li-heng Kuo</i>.....	เขียนเสร็จวันที่.....23.ต.ค.2548.....
ผู้สำรวจ.....		แก้ไขวันที่.....
วิศวกร.....<i>สม</i>.....		นิติเป็น.....
หัวหน้าแผนก.....<i>สม</i>.....		มาตราส่วน.....
ผู้อำนวยการกอง.....<i>สม</i>.....	ความปลอดภัย ในการบรรทุกและขนส่ง	
ผู้อำนวยการฝ่าย.....<i>สม</i>.....		
รองผู้ว่าการ.....		แบบเลขที่.....SS-ST-4801.....
		แผ่นที่.....2.....ของจำนวน.....2.....แผ่น

แบบฟอร์มขออนุญาตขั้บรโดยใช้ใบอนุญาตขั้บขั้ส่วนบุคคล

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
บันทึก

จาก ถึง
เลขที่ วันที่
เรื่อง ขออนุมัติทำหน้าขั้บรโดยใช้ใบอนุญาตขั้บขั้ส่วนบุคคล
อ้างถึง

เรียน (หัวหน้าหน่วยงาน) ผ่าน (ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น)
ด้วยข้าพเจ้า รหัสประจำตัว อายุ ปี ตำแหน่ง
สังกัด กฟฟ. แผนก กอง ฝ่าย มีความประสงค์
ทำหน้าขั้บรโดยใช้ใบอนุญาตขั้บขั้ส่วนบุคคล เพื่อปฏิบัติงานให้ กฟฟ.
ข้าพเจ้า ขอรับรองว่า มีคุณสมบัติถูกต้องตามบันทึก ผวก. เลขที่ กฟ.(พล) 846 ลว. 25 ก.พ. 2541
พร้อมนี้ได้แนบสำเนาภาพถ่ายใบอนุญาตขั้บขั้รโดยใช้ใบอนุญาตขั้บขั้รโดยประเภทขนส่ง
ชนิดที่ 2 หรือชนิดที่ 3 ของกรมการขนส่งทางบก) มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอขออนุมัติต่อไปด้วย จักขอบคุณยิ่ง
ลงชื่อ

()

สำหรับส่วนกลาง	สำหรับส่วนภูมิภาค
เรียน (ผู้อำนวยการฝ่าย) ได้ตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติถูกต้องและ มีความสามารถที่จะทำหน้าขั้บรโดยใช้ใบ อนุญาตขั้บขั้รโดยชนิดที่ 3 ได้ภายในปีงบประมาณ ลงชื่อ อก./ทก. (.....) ตำแหน่ง	เรียน (ผู้อำนวยการไฟฟ้าเขต) ได้ตรวจสอบแล้ว มีคุณสมบัติถูกต้องและ มีความสามารถที่จะทำหน้าขั้บรโดยใช้ใบ อนุญาตขั้บขั้รโดยชนิดที่ 3 ได้ภายในปีงบประมาณ (ลงชื่อ) อก.บช./อก.ทช. อก.ปช./กกช. (.....)ผจก.จตุรรมงาน ตำแหน่ง

อนุมัติให้ทำหน้าขั้บรโดยใช้ใบอนุญาตขั้บขั้ส่วนบุคคล ได้ ภายในปีงบประมาณ

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522
 2. มาตรฐานความปลอดภัยเลขที่ SS-ST-4801
 3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
-

